

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 13.2.2012
COM(2012) 60 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

Inovace pro udržitelný růst: biohospodářství pro Evropu

{SWD(2012) 11 final}

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ

Inovace pro udržitelný růst: biohospodářství pro Evropu

STRATEGIE „INOVACE PRO UDRŽITELNÝ RŮST: BIOHOSPODÁŘSTVÍ PRO EVROPU“

1. STRATEGIE BIOHOSPODÁŘSTVÍ PRO EVROPU

Má-li se Evropa vypořádat s rostoucí světovou populací, rychlým vyčerpáváním mnoha zdrojů, zvyšujícími se tlaky na životní prostředí a změnou klimatu, musí radikálně změnit svůj přístup k produkci, spotřebě, zpracování, skladování, recyklaci a likvidaci biologických zdrojů. Strategie Evropa 2020 vyzývá k rozvoji biohospodářství jako klíčového prvku pro inteligentní a zelený růst v Evropě. Pokrok ve výzkumu v oblasti biohospodářství a zavádění inovací umožní Evropě zdokonalit řízení svých obnovitelných biologických zdrojů a zpřístupnit nové a diverzifikované trhy s potravinami a produkty z biologického materiálu. Budování biohospodářství v Evropě nabízí velké možnosti: dokáže udržovat a podporovat hospodářský růst a tvorbu pracovních příležitostí ve venkovských, pobřežních a průmyslových oblastech, snížit závislost na fosilních palivech a zlepšit hospodářskou a environmentální udržitelnost primární výroby¹ a zpracovatelského průmyslu. Biohospodářství tak významně přispívá k naplnění cílů stěžejních iniciativ „Unie inovací“ a „Evropa účinněji využívající zdroje“ v rámci strategie Evropa 2020.

Cílem strategie biohospodářství a jejího akčního plánu je připravit cestu pro inovativnější a konkurenceschopnější společnost, jež bude účinněji využívat zdroje a zajistí rovnováhu mezi zajišťováním potravin a udržitelným využíváním obnovitelných zdrojů k průmyslovým účelům a zároveň bude dbát na ochranu životního prostředí. Strategie a akční plán poskytnou informační základnu pro plány výzkumu a inovací v odvětvích biohospodářství a přispějí k vytváření soudržnějšího politického prostředí, k lepším vzájemným vztahům mezi politikami v oblasti biohospodářství na úrovni jednotlivých států, na úrovni EU a v celosvětovém měřítku a k prohloubení dialogu s veřejností. Mají vytvářet součinnost a zároveň respektovat doplňkové vztahy s jinými oblastmi politiky, nástroji a zdroji financování, jež s nimi sdílejí a řeší stejné cíle. Patří sem například společná zemědělská politika a společná rybářská politika (SZP a SRP), integrovaná námořní politika, jakož i environmentální a průmyslová politika a politika v oblasti zaměstnanosti, energetiky a zdraví.

Strategie vychází ze sedmého rámcového programu pro výzkum a technologický rozvoj a z rámcového programu EU pro výzkum a inovace (Horizont 2020). Podrobnější informace o strategii biohospodářství jsou součástí připojeného pracovního dokumentu útvarů Komise.

1.1. O co přesně jde?

Evropa se potýká s neudržitelným využíváním svých přírodních zdrojů, které nemá v historii obdoby, s významnými a potenciálně nevratnými změnami klimatu a pokračujícím úbytkem

¹ Poznámka: Primární výroba ve smyslu tohoto sdělení zahrnuje zemědělství, lesní hospodářství, rybolov a akvakulturu.

biologické rozmanitosti, jež ohrožuje stabilitu systémů živých organismů, na nichž závisí. Tuto situaci ještě zhoršuje skutečnost, že světová populace má během nadcházejících 40 let vzrůst o více než 30 %, to znamená ze 7 miliard v roce 2012 na více než 9 miliard v roce 2050. Řešení těchto komplexních a navzájem souvisejících problémů vyžaduje výzkum a inovace, jež vytvoří předpoklady pro rychlé a udržitelné změny životního stylu a způsobů využívání zdrojů, které proběhnou ve vzájemné shodě ve všech sférách společnosti a hospodářství. Dobré životní podmínky a blahobyt evropských občanů a budoucích generací bude záviset na tom, jakým způsobem bude potřebný transformační proces probíhat.

EU v průběhu uplynulých desetiletí zavedla nebo zrevidovala řadu politických opatření, která měla tyto problémy řešit a stimulovat transformaci evropského hospodářství. Složitě vzájemné vazby mezi jednotlivými problémy však mohou vést ke kompromisům, jak je tomu v případě sporu o konkurenčních způsobech používání biomasy. Tento spor vznikl v důsledku obav z možného dopadu rostoucí poptávky po obnovitelných biologických zdrojích, jež vzešla z jiných odvětví, na zajišťování potravin a obav z využívání vzácných přírodních zdrojů a zatížení životního prostředí v Evropě a třetích zemích. Řešení takových komplexních problémů vyžaduje rozsáhlý strategický přístup zahrnující několik různých politik. Je zapotřebí interakce založené na dostatečném množství informací, aby se zvýšila konzistentnost mezi jednotlivými politickými opatřeními a aby se omezily případy zdvojeného úsilí a urychlilo zavádění inovací, jakož i zlepšilo jejich šíření. Zejména je nezbytné zlepšit soulad a interakci mezi výzkumem a inovacemi v EU a prioritami politik podporujících biohospodářství.

Biohospodářství poskytuje pro takový přístup užitečný základ, neboť zahrnuje produkci obnovitelných biologických zdrojů a přeměnu těchto zdrojů a toků odpadu z nich na produkty s přidanou hodnotou, jakými jsou například potraviny, krmivo, produkty z biologického materiálu² a bioenergie. Jeho sektory a odvětví³ mají výrazný inovační potenciál vzhledem k tomu, že využívají celou řadu vědeckých oborů, základní a průmyslové technologie⁴, jakož i lokální a implicitní znalosti.

1.2. Řešení společenských problémů

Průřezový charakter biohospodářství nabízí jedinečnou příležitost komplexním způsobem řešit navzájem související společenské otázky, mezi něž patří například dostatek potravin, vyčerpatelnost zdrojů přírodního bohatství, závislost na fosilních zdrojích a změna klimatu, a zároveň dosáhnout udržitelného hospodářského růstu.

Zajištění dostatku potravin

Odhaduje se, že růst světové populace do roku 2050 bude mít za následek 70% zvýšení poptávky po potravinách, které zahrnuje očekávané dvojnásobné zvýšení celosvětové spotřeby masa. Strategie biohospodářství přispěje k vytvoření celosvětového přístupu k řešení tohoto problému tím, že vytvoří vědomostní základnu pro udržitelné zvýšení primární výroby

² Poznámka: Produkty z biologického materiálu jsou produkty úplně nebo zčásti získané z materiálů biologického původu, s výjimkou materiálů tvořících součást geologických útvarů a/nebo fosilních zdrojů, zpráva CEN o vykonávání mandátu M/429.

³ Biohospodářství zahrnuje odvětví zemědělství, lesního hospodářství, rybolovu, produkce potravin, papíru a celulózy, jakož i části chemického, biotechnologického a energetického průmyslu.

⁴ Biohospodářství se opírá o vědy o živé přírodě, agronomii, ekologii, potravinářskou vědu a sociální vědy, biotechnologii, nanotechnologii, informační a komunikační technologie (IKT) a inženýrství.

při současném zohlednění všech možností nabízených jak nejmodernější vědou, tak lokálními a implicitními znalostmi. Bude rovněž podporovat změny ve vzorcích produkce a spotřeby a rozvoj zdravějších a udržitelnějších způsobů stravování.

V EU ročně končí 90 milionů tun potravin (180 kg potravin na osobu) z odvětví produkce potravin a domácností jako odpad, nepočítaje v to ztráty v zemědělství a rybnářství. Strategie podpoří potravinové dodavatelské řetězce účinněji využívající zdroje, jež budou v souladu s plánem pro Evropu účinněji využívající zdroje a s iniciativou nazvanou „modrý růst“.

Udržitelné řízení přírodních zdrojů

Odvětví zemědělství, lesního hospodářství, rybolovu a akvakultury potřebují k produkci biomasy několik základních, ale omezených zdrojů. Patří k nim půda, mořský prostor, úrodné a funkční půdy, voda a zdravé ekosystémy, ale i takové zdroje jako minerály a energie pro výrobu hnojiv. Využívání těchto zdrojů je rovněž spojeno s významnými oportunitními náklady vznikajícími v důsledku zničení nebo ztráty služeb ekosystémů. Konkurenční způsoby využívání biomasy a výsledky jejího využívání v minulosti vystavují tyto zdroje značným tlakům. EU proto musí produkovat více s použitím menšího množství zdrojů a rozvíjet udržitelné zemědělství, rybolov a akvakulturu.

Cílem strategie biohospodářství je zlepšit vědomostní základnu a podporovat inovace ke zvýšení produktivity při současném zajištění udržitelného využívání zdrojů a zmírňování tlaků na životní prostředí. Úbytek biologické rozmanitosti může významně zhoršit kvalitu zdrojů a zároveň snížit výnosy primární produkce zejména v lesním hospodářství a odvětví rybolovu. Strategie proto podpoří řízení založené na ekosystémech. Bude usilovat o součinnost a vzájemně se doplňující charakter společné zemědělské politiky (SZP) a společné rybářské politiky (SRP), integrované námořní politiky a environmentálních politik EU v oblasti udržitelného využívání přírodních zdrojů, ochrany biologické rozmanitosti a přírodních stanovišť a poskytování služeb ekosystémů.

Globální problémy vyžadují globální řešení. Strategie biohospodářství bude podporovat globální přístup k udržitelnějšímu využívání zdrojů. V rámci tohoto přístupu bude nutné vytvořit společné mezinárodní pojetí udržitelnosti biomasy a osvědčené postupy pro zpřístupňování nových trhů, diverzifikaci produkce a řešení otázek dlouhodobého dostatku potravin.

Snížení závislosti na neobnovitelných zdrojích

Evropské hospodářství je do značné míry závislé na fosilních zdrojích jako např. uhlí a zdroje energie, a je proto zranitelné vůči nestálým a klesajícím dodávkám a nestabilitě trhu. Aby zůstala konkurenceschopná, musí se EU stát společností s nízkou spotřebou uhlíku, kde odvětví účinně využívající zdroje, produkty z biologického materiálu a bioenergie společně přispívají k zelenému růstu a konkurenceschopnosti.

Strategie biohospodářství bude zahrnovat výsledky iniciativy rozhodujících trhů v oblasti produktů z biologického materiálu a podpoří iniciativu „modrý růst“, cíle směrnic o obnovitelné energii a jakosti paliv, jakož i strategický plán pro energetické technologie tím, želepší vědomostní základnu a posílí inovace pro produkci kvalitní biomasy (např. technických plodin) za konkurenční ceny, aniž by bylo ohroženo zajišťování potravin, zvýšen tlak na primární produkci a životní prostředí nebo narušeny trhy ve prospěch určitého využití energie. V zájmu zajištění dlouhodobého úspěchu navíc biohospodářství pomůže prozkoumat otázku

současné a budoucí dostupnosti biomasy a poptávky po biomase, stejně jako hospodářské soutěže mezi jednotlivými způsoby využití biomasy, včetně jejich potenciálu zmírnit důsledky změny klimatu. To také znamená, že je zapotřebí zvýšit dostupnost alternativních zdrojů uhlíku a energie (např. odpad ze zemědělské činnosti a lesní těžby, odpady) a podporovat výzkum v oblasti obnovitelných zdrojů jako např. mikrořasy.

Zmírňování důsledků změny klimatu a přizpůsobování se této změně

Vzhledem k tomu, že celosvětová poptávka po biomase pro využití v produkci potravin a k průmyslovým účelům bude v nadcházejících desetiletích narůstat, bude nutné udržitelným způsobem zvyšovat kapacitu zemědělství, lesního hospodářství, rybolovu a akvakultury v EU. Strategie biohospodářství podporuje rozvoj systémů produkce s nižšími emisemi skleníkových plynů, jež jsou přizpůsobeny nepříznivým dopadům změny klimatu a zároveň tyto dopady, jako např. sucha a záplavy, zmírňují. Přispěje tím k naplnění cílů plánu pro přechod k nízkouhlíkovému hospodářství do roku 2050 a pro Evropu účinněji využívající zdroje, jakož i pro politiku EU v oblasti změny klimatu. K tomu je mimo jiné zapotřebí zvýšit ukládání uhlíku v zemědělských půdách a na mořském dně a zlepšit lesní zdroje.

Odvětví produkce papíru a celulózy, stejně jako chemický a potravinářský průmysl v EU jsou zdrojem značného množství skleníkových plynů, ale zároveň ukládají ve svých produktech významná množství uhlíku. Strategie biohospodářství rovněž v případech, kde to bude možné, podpoří nahrazení výrobních procesů náročných na spotřebu uhlíku, energie a vody procesy účinněji využívajícími zdroje a šetrnějšími k životnímu prostředí. Produkty z neobnovitelných zdrojů by se měly zčásti nahradit udržitelnějšími produkty z biologických materiálů.

Tvorba pracovních příležitostí a zachování evropské konkurenceschopnosti

Odvětví biohospodářství v EU dosahují ročního obrátu ve výši 2 bilionů EUR, tvoří více než 22 milionů pracovních míst a zaměstnávají zhruba 9 % pracovních sil. Aby však zůstala v souvislosti s významnými společenskými problémy a rostoucími trhy v rozvojových zemích konkurenceschopná a zároveň zachovala pracovní příležitosti, musí evropská odvětví biohospodářství zavést inovace a podpořit další diverzifikaci. Očekává se, že udržitelná primární výroba, zpracování potravin a průmyslové biotechnologie a biorafinerie dají vzniknout novým odvětvím založeným na produktech z biologických materiálů, způsobí přeměnu již existujících odvětví a zpřístupní nové trhy pro tyto produkty. S cílem pokrýt poptávku na trhu práce v těchto odvětvích, stejně jako v odvětví zemědělství, lesního hospodářství, rybolovu a akvakultury, je třeba vytvořit nové pracovní příležitosti pro vysoce kvalifikované pracovní síly a možnosti odborné přípravy.

Podle odhadů by mohlo přímé financování výzkumu v souvislosti se strategií biohospodářství v rámci programu Horizont 2020 vytvořit do roku 2025 v odvětvích biohospodářství přibližně 130 000 pracovních příležitostí a přidanou hodnotu ve výši 45 miliard EUR⁵. Další růst lze očekávat díky dalším – ať už přímým či nepřímým – veřejným a soukromým investicím do všech částí biohospodářství. Můžeme vycházet z toho, že odvětví biohospodářství významně přispějí k naplnění cílů strategie Evropa 2020.

⁵ Další podrobnosti lze najít v připojeném pracovním dokumentu útvarů Komise. [doplňit referenční číslo dokumentu?].

1.3. Rozvoj soudržného biohospodářství

K dosažení co největšího dopadu výzkumu a inovací v oblasti biohospodářství jsou nezbytná zvláštní opatření. V souladu s doporučeními, jež byla vypracována v rámci veřejné konzultace o biohospodářství, by měl být upřednostňován soudržnější politický rámec, zvýšení investic do výzkumu, rozvoj trhů s produkty z biologických materiálů a lepší komunikace s veřejností⁶.

Soudržnost politik

Biohospodářství zahrnuje celou řadu zavedených a vznikajících oblastí politiky na celosvětové, evropské, vnitrostátní a regionální úrovni, jež sice sdílejí stejné cíle, ale mají za následek složité a někdy roztržité politické prostředí. Strategie biohospodářství vyzývá k dialogu, který bude založen na lepší informační základně, zejména pokud jde o úlohu vědeckého pokroku, a k lepší interakci mezi různými existujícími politikami podporujícími biohospodářství na úrovni EU a jednotlivých členských států (viz opatření č. 5). Zúčastněné subjekty tak obdrží soudržnější politický rámec a zároveň se podpoří soukromé investice. Kromě toho je třeba za účelem sledování pokroku v oblasti biohospodářství potřeba vytvořit informační systémy založené na existujících, ale mnohdy navzájem nepropojených databázích (viz opatření č. 6).

Strategie biohospodářství bude podporovat lepší soulad mezi financováním výzkumu a inovací v EU a zavedenými prioritami politik souvisejících s biohospodářstvím. Stejně tak zajistí, aby inovace byly zohledněny již v počáteční fázi vývoje politických opatření. Klíčovou úlohu budou v tomto ohledu zastávat vznikající evropská inovační partnerství (EIP) i iniciativy společného plánování. Dialog o biohospodářství, jenž zdokonalí vědomostní základnu a posílí interakci mezi politickými opatřeními na evropské, vnitrostátní a regionální úrovni, která bude založena na dostatku informací, bude rovněž dále mobilizovat růst a investiční pobídky (viz opatření č. 2).

Globální rozměr společenských problémů, kterými se biohospodářství zabývá, vyžaduje posílenou spolupráci na mezinárodní úrovni. Strategie biohospodářství pomůže Evropě převzít vedoucí úlohu při přechodu ke globálnímu biohospodářství. Existující mezinárodní spolupráce v otázkách biohospodářství, jejímž stimulem budou především výzkum a inovace, usnadní výměnu vědeckých poznatků a sdílení osvědčených postupů při řešení globálních problémů a politických oblastí, a to zejména s ohledem na zajišťování potravin, změnu klimatu, životní prostředí a zdroje, budování kapacit a obchod (viz opatření č. 8).

Investice do znalostí, inovací a schopností

Biohospodářství vyžaduje neustálou a rostoucí podporu z veřejných zdrojů a soukromých investic a musí přispívat k lepší soudržnosti úsilí v oblasti výzkumu a inovací na vnitrostátní, evropské a celosvětové úrovni. Výzkum a uplatňování výsledků výzkumu jsou od sebe nezděděny z důvodu nedostatku znalostí a informací a kvůli institucionálním a koncepčním překážkám mezi výzkumnými pracovníky, inovátory, producenty, konečnými uživateli, politickými činiteli a občanskou společností. Odstranit tyto nedostatky by bylo možné s pomocí sítí na výměnu poznatků, zprostředkovatelů poznatků a technologií, jakož i sociálních podniků působících v rámci širších občanských iniciativ a iniciativ zúčastněných

⁶ Závěry konzultace Evropské komise nazvané „Biohospodářství pro Evropu: současný stav a budoucí potenciál“ (únor až květen 2011).

stran. Mnoho slibných výsledků výzkumu také zůstává nevyužito z důvodu nevyřešených legislativních a patentových otázek. Kromě toho jsou zapotřebí vyšší investice do demonstračních činností a činností šíření a do rozvoje podnikání a poradenských služeb pro celý dodavatelský řetězec. (viz opatření č. 3 a 11).

Potřeba zvýšit financování výzkumu a inovací v oblasti biohospodářství z veřejných zdrojů byla uznána v rámci programu Horizont 2020: pro oblast „zajišťování potravin, udržitelné zemědělství, mořský a námořní výzkum a biohospodářství“ bylo navrženo téměř 4,7 miliardy EUR⁷. Další podpora bude poskytnuta v rámci jednotlivých prvků výzev „oblast klimatu, účinné využívání zdrojů a surovin“, „bezpečná, čistá a účinná energie“ a „zdraví, demografická změna a dobré životní podmínky“. Evropský inovační a technologický institut (EIT) se svými znalostními a inovačními společenstvími v různých oblastech se bude zabývat otázkami biohospodářství, zejména v rámci navrhovaného znalostního a inovačního společenství „Food4future“. Doplněním těchto snah bude výzkum a inovace v oblasti základních a průmyslových technologií (např. biotechnologie, nanotechnologie a IKT) a podpora vznikajících technologií. Pro provádění různých politik souvisejících s biohospodářstvím bude mít rozhodující význam poskytnout zúčastněným stranám v rámci celého hodnotového řetězce biohospodářství vědomostní základnu a soubor nástrojů, který zahrnuje celou řadu klíčových základních technologií (viz opatření č. 1 a 2).

Několik členských států zavedlo programy pro výzkum v oblasti biohospodářství a dohodlo se na zlepšení koordinace svých výzkumných činností prostřednictvím partnerství v rámci veřejného sektoru, jak je tomu v případě iniciativy společného plánování programů nazvané „zdravá a bohatá moře a oceány“. Aktivní spolupráce mezi zúčastněnými stranami je potřebná také na podporu soukromých investic a podnikatelské činnosti v Evropě. Zahrnuje podpůrné iniciativy ke zvýšení výměny znalostí, zjednodušení evropského patentového práva a zlepšení přístupu k výsledkům veřejného výzkumu, ale rovněž zřizování partnerství ve veřejném a soukromém sektoru a další rozvoj evropských inovačních partnerství, například v oblasti zemědělské produktivity a udržitelnosti a v oblasti surovin (viz opatření č. 1 a 4).

Participativní správa a informovaný dialog se společností

Odpovědné biohospodářství vyžaduje participativní modely, do nichž se občané a koneční uživatelé mohou zapojit, aby byl posílen vztah mezi vědou, společností a politikou. Dialogy založené na lepších informacích v dané oblasti umožní vědě a inovacím poskytnout stabilní základnu pro tvorbu politiky a fundovaná rozhodnutí společnosti, přičemž se zároveň zohlední legitimní společenské obavy a potřeby v oblasti biohospodářství.

Velká většina Evropanů sdílí názor, že oblast vědy a technologií poskytne více příležitostí budoucím generacím. Mezi vědou a společností však nadále existuje značná informační mezera. Občany je nutné zapojit do otevřeného a informovaného dialogu v průběhu celého výzkumného a inovačního procesu. Musí získat spolehlivou představu o výhodách a rizicích souvisejících s inovativními technologiemi a stávajícími praktikami a také více příležitostí k diskusi o nových poznatcích a jejich důsledcích (viz opatření č. 2 a 5). Evropské inovační partnerství v oblasti zemědělské produktivity a udržitelnosti v tomto ohledu bude hrát zásadní úlohu.

⁷ KOM(2011) 809/3.

Občané musí kromě toho obdržet více informací o vlastnostech produktů a dopadech vzorců spotřeby a životního stylu (například o problematice odpadů) tak, aby jim byl umožněn odpovědný a informovaný výběr (viz opatření č. 12). Občany je rovněž třeba informovat o příležitostech, které přináší sociální inovace, a musí být motivováni k převzetí iniciativy.

Nové infrastruktury a nástroje

Posílení produktivního a udržitelného biohospodářství vyžaduje budování dalších výzkumných, venkovských, mořských a průmyslových infrastruktur, sítí na výměnu znalostí a zdokonalených dodavatelských řetězců. Kromě jiných cílů se tak podpoří integrované a diverzifikované biorafinerie, včetně menších lokálních zařízení (viz opatření č. 10). V petrochemickém průmyslu vzniká při procesech v rafineriích celá škála produktů, paliv a energií z fosilních zdrojů. V biorafineriích se tyto fosilní zdroje nahrazují obnovitelnými (včetně odpadů), čímž se vytváří nový zdroj příjmů a pracovních příležitostí v odvětví zemědělství, lesního hospodářství, rybolovu a akvakultury. K posílení vývoje udržitelných dodavatelských řetězců a zařízení by mohly být využity různé zdroje financování, včetně soukromých investic, fondu EU pro rozvoj venkova nebo fondů soudržnosti (opatření č. 7).

Produkty z biologického materiálu a bioenergie mohou být „biologickými verzemi“ tradičních produktů nebo nových produktů se zcela novými a inovačními funkcemi a potenciálem pro nové a již existující trhy. S cílem využít tohoto potenciálu podporuje EU aktivně další rozvoj jasných a jednoznačných norem produktů a kritérií udržitelnosti na evropské a mezinárodní úrovni. Tyto normy a kritéria jsou nezbytným předpokladem pro fungování jednotného trhu a další rozvoj certifikace a označování, což může přispět k pozitivnějšímu ohlasu u spotřebitelů a k posílení zadávání zelených veřejných zakázek (viz opatření č. 11).

2. AKČNÍ PLÁN BIOHOSPODÁŘSTVÍ

Níže uvedený akční plán popisuje hlavní opatření Komise, která jsou nezbytná k provádění cílů strategie biohospodářství. Tato opatření vycházejí ze sedmého rámcového programu pro výzkum a vývoj, z programu Horizont 2020 a dalších příslušných politických iniciativ, mezi něž patří např. evropská inovační partnerství. Akční plán rovněž vyzývá k účasti členské státy a zúčastněné strany. Podrobnější verze akčního plánu je součástí pracovního dokumentu útvarů Komise⁸.

2.1. Investice do znalostí, inovací a schopností

1. Zajistit značné finanční prostředky na úrovni EU a jednotlivých členských států, stejně jako soukromé investice a partnerství pro výzkum a inovace v oblasti biohospodářství. Dále rozvíjet činnosti v rámci iniciativ společného plánování a projektu ERA-NET s cílem posílit soudržnost a součinnost mezi veřejnými programy. Podporovat seskupení a znalostní a inovační společenství v oblasti biohospodářství v rámci Evropského inovačního a technologického institutu za účelem budování partnerství se soukromým sektorem. Vypracovat hlavní výzkumné a inovační koncepce a priority v odvětví potravinářského průmyslu, udržitelného zemědělství a lesního hospodářství a pro mořské a námořní činnosti v rámci programu Horizont 2020.

⁸ Poznámka: Jednotlivá opatření mohou vyžadovat vypracování samostatného posouzení dopadů.

2. Zvýšit podíl výzkumu a inovací napříč jednotlivými disciplínami a sektory s cílem řešit složitý charakter a vzájemnou propojenost společenských problémů zdokonalením stávající vědomostní základny a rozvojem nových technologií. Poskytovat odborné poradenství o přínosech a kompromisech v oblasti biohospodářství s cílem umožnit fundovaná politická rozhodnutí.
3. V nezbytných případech podporovat zavádění a šíření inovací v odvětvích biohospodářství a vytvářet další mechanismy pro zajištění zpětné vazby v souvislosti s předpisy a politickými opatřeními. Rozšířit podporu sítí na výměnu znalostí, poradenských a podpůrných sítí pro podniky, a to zejména prostřednictvím evropských inovačních partnerství a seskupení v oblasti biohospodářství.
4. Budovat personální kapacity na podporu růstu a další integrace odvětví biohospodářství vytvářením univerzitních fór pro rozvoj nových studijních programů a odborné přípravy v oblasti biohospodářství.

2.2. Posílení interakce mezi politickými opatřeními a lepší zapojení zúčastněných stran

5. Zřídit *panel pro biohospodářství*, který bude přispívat ke zlepšení součinnosti a soudržnosti mezi jednotlivými politickými opatřeními, iniciativami a hospodářskými odvětvími souvisejícími s biohospodářstvím na úrovni EU a který bude propojen s existujícími mechanismy (do roku 2012). Podpořit vytváření podobných panelů na úrovni členských států a na regionální úrovni. Posílit účast výzkumných pracovníků, konečných uživatelů, politických činitelů a zástupců občanské společnosti na otevřeném a informovaném dialogu v průběhu celého výzkumného a inovačního procesu v biohospodářství. Pořádat pravidelné *konference pro zúčastněné strany v oblasti biohospodářství*.
6. Vytvořit *observatoř pro biohospodářství* v úzké spolupráci s existujícími informačními systémy, která Komisi umožní pravidelně posuzovat pokrok a dopad biohospodářství a vypracovávat výhledové a modelovací nástroje (do roku 2012). Přezkoumat pokrok a aktualizovat strategii v polovině období.
7. Podporovat rozvoj regionálních a vnitrostátních strategií biohospodářství zmapováním existujících výzkumných a inovačních činností, kompetenčních center a infrastruktur v EU (do roku 2015). Podporovat strategické diskuse s orgány odpovědnými za rozvoj venkovských a pobřežních oblastí a politiku soudržnosti⁹ na místní, regionální a vnitrostátní úrovni tak, aby existující mechanismy financování měly co největší dopad.
8. Rozvíjet mezinárodní spolupráci v rámci výzkumu a inovací v oblasti biohospodářství s cílem společně řešit celosvětové výzvy, jako např. zajišťování potravin a změnu klimatu, jakož i otázku udržitelných dodávek biomasy (od roku 2012). Snažit se o další součinnost úsilí EU a členských států v oblasti mezinárodní spolupráce a zapojit do tohoto úsilí mezinárodní organizace.

⁹ KOM(2011) 615, příloha IV.

2.3. Rozvoj trhů a konkurenceschopnosti v oblasti biohospodářství

9. Poskytnout vědomostní základnu pro udržitelné zintenzivnění primární výroby. Zlepšit chápání současné, potenciální a budoucí dostupnosti biomasy a poptávky po biomase (včetně odpadů ze zemědělství a lesního hospodářství) napříč odvětvími při současném zohlednění přidané hodnoty, udržitelnosti, úrodnosti půdy a potenciálu ochrany klimatu. Dát tyto poznatky k dispozici pro rozvoj a přezkum příslušných politik. Podporovat budoucí rozvoj dohodnuté metody výpočtu environmentální stopy, např. s použitím posouzení životního cyklu.
10. Podporovat budování sítí s nezbytnou logistikou pro integrované a diverzifikované biorafinerie, demonstrační a pilotní zařízení po celé Evropě, včetně nezbytných logistických a dodavatelských řetězců pro kaskádové využití biomasy a toku odpadů. Zahájit jednání za účelem vytvoření partnerství veřejného a soukromého sektoru v oblasti výzkumu a inovací pro biotechnologická odvětví na evropské úrovni (do roku 2013).
11. Podporovat rozšiřování nových trhů vypracováním norem a normalizovaných metodik posuzování udržitelnosti produktů z biologických materiálů a systémů produkce potravin a podporou činností šíření. Usnadňovat zadávání zelených zakázek pro produkty z biologického materiálu štítkováním, vypracováním prvního evropského seznamu informací o produktech a zvláštní odbornou přípravou pro zadavatele veřejných zakázek. Přispět k dlouhodobé konkurenceschopnosti odvětví biohospodářství zaváděním pobídek a mechanismů vzájemného vzdělávání s cílem zlepšit účinnost zdrojů.
12. Rozvíjet vědecky podložené přístupy pro informování spotřebitelů o vlastnostech produktů (např. nutriční výhody, produkční metody a environmentální udržitelnost) a podporovat zdravý a udržitelný životní styl.